

พระบรมปริยัติวิธาน (บุญเรื่อง สารโท)

(พ.ศ. ๒๔๗๖)

ชาติภูมิ

พระบรมปริยัติวิธาน (บุญเรื่อง สารโท) นามเดิม บุญเรื่อง นามสกุล คำแดง เกิดวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ตรงกับวันศุกร์ ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๕ ปีระกา ที่บ้านตาแหลว หมู่ที่ ๕ ตำบลเจียด (ปัจจุบันตำบลหัวนา) อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี บิดาชื่อ นายหนู มารดาชื่อ นางจันทร์ คำแดง เป็นบุตรคนที่ ๑ ในจำนวนพี่น้อง ๗ คน

การศึกษา บรรพชาและอุปสมบท

เมื่ออายุได้ ๓ ขวบ บิดามารดาได้ย้ายครอบครัวไปอยู่ที่บ้านอีเต็ง ตำบลเจียด อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ได้เข้าศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนที่นั่นในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ จึงสำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดบ้านอีเต็ง ตำบลเจียด อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้ว ก็ช่วยบิดามารดาทำงานบ้านทุกอย่าง

พ.ศ. ๒๔๘๑ บิดาพาไปบรรพชาเป็นสามเณรที่วัด โพธิ์ศรีสว่าง บ้านตาแหลว โดยมี พระครูภักทรกิจ โกศล เป็นพระอุปัชฌาย์ บรรพชาเสร็จกลับมาอยู่วัด โกศสว่าง บ้านอีเต็ง ตำบลเจียด อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๔๘๒ ย้ายไปอยู่วัดยางกะเดา บ้านยางกะเดา ตำบลท่าเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ที่วัดแห่งนี้ได้ศึกษาพระปริยัติธรรม และสอบได้นักธรรมชั้นตรี

พ.ศ. ๒๔๘๓ สอบได้นักธรรมชั้นโท

เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๖ ได้อุปสมบท ณ อุโบสถวัดโพธิ์ศรี ตำบลขามป้อม อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีพระครูภักทรกิจ โกศล เจ้าคณะอำเภอเขมราฐ เป็นพระอุปัชฌาย์ เจ้าอธิการชา โชติโก เป็นพระกรรมวาจาจารย์ จากนั้นได้ไปอยู่ที่วัดท่าบ่อแวง บ้านท่าบ่อแวง ตำบลขามป้อมอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๐๐ สอบได้นักธรรมชั้นเอกมุ่งมั่นบำเพ็ญวิปัสสนากัมมัฏฐาน

พ.ศ. ๒๔๘๓ ขณะที่เข้าไปนั่งสมาธิอยู่ในโบสถ์วัดยางกะเดา ได้เกิดปัญญาญาณขึ้นในดวงใจว่า “การท่องเทียวอยู่ในวิถีสงสารของข้าพเจ้าชาตินี้ เป็นชาติสุดท้าย การเกิดครั้งนี้เป็น

การเกิดครั้งสุดท้ายของข้าพเจ้า การบวชครั้งนี้เป็นการบวชครั้งสุดท้าย ข้าพเจ้าจะ
ไม่ลาสิกขาเลย” (พระมหาชอบ พุทฺธสโร, ๒๕๔๖)

ด้วยความมุ่งมั่นและความตั้งใจทุ่มเทปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานอย่างสุดชีวิต บางครั้งถึงกับทรมาณ
ตนจึงร่างกายผ่ายผอมด้วยการบำเพ็ญเพียรฉันภัตตาหารวันละมื้อ มื้อละ ๓ คำ ติดต่อกันนานถึง ๕ เดือน จน
แพทย์ได้ขอร้องให้หยุด เกรงว่าจะเป็นอันตรายแก่ชีวิต จึงได้กลับมาฉันภัตตาหารตามปกติ แล้วเริ่มฝึก
วิปัสสนากัมมัฏฐานอย่างต่อเนื่องตามแนวเดินสายกลาง สำนวณระวางจิตให้ตื่นและมีสติระลึกอยู่ในอิริยาบถ
ต่างๆ กำกับตนเองไม่ให้ล่วงละเมิด แม้แต่สิกขาบทเล็กๆ ทำให้พลังจิตเข้มแข็งและแก่กล้าขึ้นเรื่อยๆ

การบำเพ็ญเพียรในครั้งนี้ได้กำหนดอย่างเคร่งครัด คือ ๕ วัน ๗ วัน ๑๕ วัน และ ๘๒ วัน ทุกครั้ง
การปฏิบัติสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงตัดสินใจสอนผู้อื่นให้รู้ตามทั้งด้าน สมณะกัมมัฏฐาน และวิปัสสนา
กัมมัฏฐาน เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีพระภิกษุ สามเณร อุบาสกอุบาสิกา ที่มาปฏิบัติเป็นจำนวนมาก การ
ปฏิบัติก็ทำได้มากบ้างน้อยบ้างตามบุญบารมีของแต่ละรูปแต่ละคน

พ.ศ. ๒๕๑๕ เมื่อได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตรชั้นตรี จึงได้กล่าวคำ
ตั้งจปญญาตน ท่ามกลางพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา โดยมีพระครู
เขมราชูเมธีเจ้าคณะอำเภอเขมราชูในขณะนั้นเป็นประธาน ว่าขอมอบกายถวายชีวิต
อยู่ในเพศพรหมจรรย์ จะไม่ลาสิกขาตลอดชีวิตด้วยเหตุ ๔ ประการคือ

๑. เพื่อช่วยสืบอายุพระพุทธศาสนา
๒. เพื่อบำเพ็ญบารมีให้ยิ่งขึ้นไป
๓. เพื่อตอบสนองอุปการคุณของบิดามาร และอุบาสิกา ที่ให้ความอุปการะ
๔. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระธุระของครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ในการบริหารงานพระศาสนา
เต็มความสามารถตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่าที่สามารถจะทำได้

หน้าที่การงาน

ด้านการปกครอง

- พ.ศ. ๒๕๑๒ รักษาการเจ้าอาวาสวัดพิชโสภาราม ตำบลขามป้อม (ปัจจุบันคือตำบลแก้งเหนือ)
อำเภอเขมราชู จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๐๓ รักษาการเจ้าคณะตำบลขามป้อม อำเภอเขมราชู
- พ.ศ. ๒๕๐๕ เจ้าคณะตำบลขามป้อม อำเภอเขมราชู

- พ.ศ. ๒๕๐๘ เจ้าอาวาสวัดพิชโสภาราม
- พ.ศ. ๒๕๐๙ พระอุปัชฌาย์ ตำบลขามป้อม เนื่องจากทางราชการแบ่งการปกครอง ตำบลขามป้อมลาออกจากเจ้าคณะตำบลขามป้อม และตำบลแก้งเหนือ
- พ.ศ. ๒๕๓๓ เจ้าคณะตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ
- พ.ศ. ๒๕๓๘ รองเจ้าคณะอำเภอเขมราฐ
- พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้รักษาการแทนเจ้าคณะอำเภอเขมราฐ

ด้านการศึกษา

- พ.ศ. ๒๔๙๖ ครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักศาสนศึกษาวัดสวนตาล ตำบลขามเปี้ย อำเภอตระการพิชผลจังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๔๙๗ ครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักศาสนศึกษาวัดสว่างโพธิ์ศรี ตำบลเจียด อำเภอเขมราฐ
- พ.ศ. ๒๕๐๒ ครูสอนพระปริยัติธรรม และเจ้าสำนักศาสนศึกษาวัดพิชโสภารามและวัดถ้ำภูยาศ ตำบลขามป้อม อำเภอเขมราฐ
- พ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๐) ได้จัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาทั้งชั้นตรี โท เอก ที่วัดพิชโสภาราม มาโดยตลอด
- พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับมอบหมายจากคณะสงฆ์อำเภอเขมราฐ ให้เป็นภาระธุระรับผิดชอบในการแยกหน่วยสอบธรรมสนามหลวง มาสอบที่วัดพิชโสภาราม ตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๐)
- พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้เปิดเรียนและสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลีและพระอภิธรรมขึ้นที่วัดพิชโสภารามตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ
- พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกรรมการสอบบาลีสนามหลวง ที่วัดมณีวนาราม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานีจังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นประธานและผู้อำนวยการเปิดศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ที่วัดพิชโสภาราม ตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ

พระบรมปริยัติวิธาน เป็นผู้ให้ความสำคัญในการปฏิบัติชามกกว่าเรื่องอื่นใด เพราะเห็นว่า การปฏิบัติธรรมไม่ใช่เป็นการเพิ่มความยุ่งยากให้กับชีวิตแต่เป็นการลดความยุ่งยากให้น้อยลง และหมดไป ในการปฏิบัติธรรมจึงเป็นการดำเนินตามหลักของพุทธวิธีอันเป็นวิถีทางที่ถูกต้องและประเสริฐวิเศษสุด อันเป็นหลักยึดแห่งใน เป็นหลักชัยของสัตว์ทั้งหลายที่ใช้ก้าวสู่ทางแห่งสันติสุข สงบเย็นอย่างแท้จริง ท่านจึงจัดอบรมเผยแผ่การปฏิบัติธรรมตามหลักของสมถกัมมัฏฐานและวิปัสสนากัมมัฏฐาน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๐) มีผู้เข้าอบรมทั้งพระภิกษุ สามเณร แม่ชี ปะขาว อุบาสก อุบาสิกา รวมแล้วมากกว่า ๑๐๕,๐๐๐ รูป/คน

พระบรมปริยัติวิธาน เป็นผู้เห็นความสำคัญของการศึกษา จึงจัดให้มี การเรียนการสอนธรรมศึกษา อภิธรรม และบาลี ภายในวัดพิชโสภาราม อำเภอเขมราฐ พัฒนาการเรียนการสอนจนได้รับรางวัลโรงเรียนพระปริยัติธรรม ดีเด่นของคณะสงฆ์ ภาค ๑๐

นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมการศึกษา ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๒๔ จัดตั้งกองทุนบุญนิชการศึกษา ประจำวัดพิชโสภาราม

พ.ศ. ๒๕๒๖ จัดตั้งระบบเสียงตามสาย ภายในหมู่บ้านแก้งเหนือ บ้านเรืองอุดม และบ้านคำม่วง เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษา การบริการข่าวสาร การเผยแผ่ธรรมะและอื่นๆ

พ.ศ. ๒๕๓๐ มอบเครื่องขยายเสียงให้แก่วัดต่างๆ ในเขตปกครอง และโรงเรียนประถมศึกษา กับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๐ ชุด

จัดทำ โต๊ะ เก้าอี้ ให้แก่ โรงเรียนบ้านแก้งเหนือ ตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๘๖ ชุด และอุปกรณ์การเรียนการสอนประกอบด้วย กล้องถ่ายวิดีโอ (video) จำนวน ๑ เครื่อง เครื่องเล่นวิดีโอ จำนวน ๒ เครื่อง โทรทัศน์สี National ขนาด ๒๐ นิ้ว จำนวน ๑ เครื่อง และม้วนวิดีโอสารคดี จำนวน ๘๘ ม้วน

พ.ศ. ๒๕๓๒ สร้างห้องสมุดประจำโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๗ เมตร ชั้นเดียว

พ.ศ. ๒๕๓๔ ประชุมสมาชิกสภาตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ เพื่อขอตั้งโรงเรียนมัธยมแก้งเหนือพิทยาคม โดยมีนายใบ การพันธ์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเรืองอุดม ตำบลแก้งเหนือ บริจาคที่ดินจำนวน ๑ แปลง ขนาดเนื้อที่ ๓๒ ไร่ ๖ งาน จนสำเร็จ โดยได้รับอนุมัติจากทางราชการ

มอบพระพุทธรูป ขนาดหน้าตัก ๙ นิ้ว จำนวน ๒๐ องค์ ขนาดหน้าตัก ๑๕ นิ้ว จำนวน ๘๐ องค์ ขนาดหน้าตัก ๓๐ นิ้ว จำนวน ๑๕ องค์ ให้แก่โรงเรียนทั้ง ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่างๆ ในเขตท้องที่อำเภอเขมาฐและอำเภอใกล้เคียง และมอบพระพุทธรูปขนาดหน้าตัก ๓๐ นิ้ว จำนวน ๑๕ องค์ ขนาดหน้าตัก ๔๐ นิ้ว จำนวน ๔ องค์ ขนาดหน้าตัก ๑ เมตร จำนวน ๓ องค์ ให้แก่วัดต่างๆ ในเขต ปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๕ มอบโต๊ะ เก้าอี้ ให้แก่โรงเรียนแก้งเหนือพิทยาคม จำนวน ๖๐ ชุด

พ.ศ. ๒๕๓๕ บริจาคเงินช่วยเสริมอาคารเรียนให้แก่โรงเรียนแก้งเหนือและมอบหนังสือ พระไตรปิฎกจำนวน ๔๕ เล่ม ให้แก่โรงเรียนแก้งเหนือพิทยาคม

พ.ศ. ๒๕๔๐ จัดหาผ้าสำหรับตัดชุดไทย เพื่อใช้ในงานศิลปวัฒนธรรมประเพณี เช่นงานแห่ เทียนพรรษางานตรุษสงกรานต์ เป็นต้น โดยได้มอบแก่โรงเรียนบ้านแก้งเหนือ และโรงเรียนแก้งเหนือพิทยาคม

พ.ศ. ๒๕๓๕-๔๐ ช่วยค่าอาหารกลางวันแก่นักเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

ด้านสาธารณูปการ

พระบวรปริยัติวิธาน เป็นพระสงฆ์ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ได้รับความเคารพศรัทธาจากพระภิกษุ สามเณรตลอดจนอุบาสก อุบาสิกา และประชาชนทั่วไป ได้เชิญชวนพุทธศาสนิกชนบริจาคทรัพย์ เพื่อขยาย พื้นที่ธรณีสงฆ์ให้กว้างขวางเหมาะแก่การปฏิบัติธรรม และก่อสร้างศาสนาสถานไว้สำหรับประกอบ กิจของ สังฆมณฑล รวมทั้งก่อสร้างสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๐ ช่วยเจ้าอาวาสวัดโลกสว่าง ตำบลเจียด อำเภอเขมาฐ สร้างกุฏิด้วยไม้ หลังคามุงสังกะสี ขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๕ เมตร

พ.ศ. ๒๕๐๓-๐๗ นำพระภิกษุ สามเณร และชาวบ้าน สร้างอุโบสถต่อจากเดิมที่ ยังไม่แล้วเสร็จ ขนาดกว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๕ ที่วัดพิชโสภาราม

พ.ศ. ๒๕๐๖ นำชาวบ้านสร้างทำนบกอนกรีตเสริมเหล็ก ที่แก่งนางลอยห้วยบังโกย ตำบลแก้งเหนือขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๒๑ เมตร

พ.ศ. ๒๕๐๗ สร้างกุฏิ ๑ หลัง ณ วัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๘ เมตร ยาว ๘ เมตร

นำชาวบ้านแก้งเหนือ บ้านเรืองอุดม บ้านคำม่วง บ้านคอนเย็น บ้านดงเย็น บ้านหนองบัว บ้านนาเจริญ สร้างถนนยกทรง ลงหินลูกรัง เชื่อมระหว่างหมู่บ้านคำ

ม่วง บ้านดอนเย็น บ้านดงเย็น บ้านหนองบัว บ้านนาเจริญ ระยะทาง ๕ กิโลเมตร
และวัดพิชโสภาราม ได้ออกเงินเป็นค่าอาหารแก่แรงงานที่ช่วยสร้างถนน

- พ.ศ. ๒๕๐๘ สร้างศาลาการเปรียญที่วัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๑๔ เมตรยาว ๓๐ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๐๙ นำชาวบ้านสร้างสะพานข้ามห้วยบังโกย จากหมู่บ้านคำม่วงเชื่อมกับหมู่บ้านดอน
เย็น ฯลฯ ขนาดกว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร ด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้น
สะพานปูด้วยไม้ค้ำล่างทำเป็นช่องระบายน้ำ และเป็นทำนบกั้นน้ำไว้ใช้ในหน้า
แล้งด้วย
- พ.ศ. ๒๕๑๐ นำชาวบ้านสร้างทำนบกั้นน้ำ ที่หมู่บ้านแก้งเหนือ ขนาดกว้าง ๓ เมตร ยาว ๒๐
เมตร
- ประธานเรือ โบนัสเก่าแล้วสร้างขึ้นใหม่ ขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๑๑ เมตร ที่วัด
บูรพาบ้านขามป้อม ตำบลขามป้อม อำเภอเขมราฐ โดยเป็นช่างตัดหลังคาโบนัส
ด้วยตนเอง
- พ.ศ. ๒๕๑๑ ประธานสร้างอุโบสถ์ ขนาดกว้าง ๖ เมตรยาว ๑๑ เมตร ที่วัดโลกสว่าง ตำบล
เจียด อำเภอเขมราฐ โดยเป็นช่างตัดหลังคาด้วยตนเอง
- พ.ศ. ๒๕๑๒ สร้างกุฏิที่วัดพิชโสภาราม จำนวน ๖ หลัง แต่ละหลังมีขนาดเท่ากัน คือ กว้าง
๒.๕๐ เมตรยาว ๓ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๑๔ ประธานสร้างศาลาการเปรียญ ที่วัดสว่างอารมณ์ ตำบลแก้งเหนือ ขนาดกว้าง ๑๐
เมตร ยาว ๑๘ เมตร และนำชาวบ้านสร้างสะพานข้ามห้วยบังโกยเชื่อมระหว่าง
หมู่บ้านแก้งเหนือ กับหมู่บ้านหนองไผ่ ขนาดกว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๒๗ เมตร
คิดหาวิธีเจาะบ่อบาดาลน้ำตื้น โดยทดลองทำคูเมื่อสำเร็จตามตั้งใจแล้ว ได้ออก
หนังสือเชิญบุคคลสำคัญ ภายในหมู่บ้านตำบลแก้งเหนือ ตำบลขามป้อม ตำบล
เจียด ตำบลหนองผือ มาดูการสาธิตวิธีเจาะ ตลอดถึงวิธีการแก้ปัญหา เช่น เมื่อ
ปั๊บน้ำหรือเสียมเจาะขณะอยู่ในบ่อบาดาล เป็นต้น จนเป็นที่เข้าใจแล้วจึงนำไป
เจาะที่บ้านตนเอง ทำให้การเจาะบ่อบาดาลน้ำตื้น ได้แพร่กระจายไปจนเกือบทุก
หมู่บ้าน ภายในเขตอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ. ๒๕๑๕ สร้างกุฏิที่วัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๒.๕๐ เมตร ยาว ๓ เมตร จำนวน ๘ หลัง
- พ.ศ. ๒๕๑๗ จัดหาที่ดินจำนวน ๑ แปลง ขนาด ๔ ไร่ เพื่อสร้างอนามัยประจำหมู่บ้านแก้งเหนือ
- พ.ศ. ๒๕๑๘ ประธานสร้างศาลาการเปรียญที่วัดศรีบุญนาถ ตำบลขามป้อม ขนาดกว้าง ๑๒
เมตรยาว ๑๒ เมตร

- ประธานการสร้างศาลาการเปรียญที่วัดห้องไผ่ ตำบลแก้งเหนือ กว้าง ๑๑ เมตรยาว ๑๗ เมตร
- สร้างประปาบาดาลที่วัดพิชโสภาราม บ้านคำม่วงและบ้านเรืองอุดม ตำบลแก้งเหนือ
- พ.ศ. ๒๕๑๕ ประธานการสร้างศาลาการเปรียญที่วัดนาแมด ตำบลแก้งเหนือ จำนวน ๑ หลัง ขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๒ เมตร
- ประธานรื้อโบสถ์ วัดสว่างอารมณ์ ตำบลแก้งเหนือ แล้วสร้างใหม่ ขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๑๓ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๒๐ สร้างกำแพงรอบวัด ที่วัดพิชโสภารามขนาดสูง ๑.๘๐ เมตรยาว ๓๗๐ เมตร
- ประธานสร้างศาลาการเปรียญที่วัดนาเจริญ ตำบลขามป้อม ขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๕ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๒๑ สร้างห้องน้ำ ห้องสุขา ที่วัดพิชโสภารามขนาดกว้าง ๒ เมตร ยาว ๑๘ เมตร
- หาทุนซื้อที่ดิน เพื่อขยายเขตของวัดพิชโสภาราม จำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ขนาด ๑๐ ไร่ และหาที่ดินแปลงนี้ ได้แบ่งให้ทางราชการสร้างสถานีอนามัย ประจำตำบล แก้งเหนือ บนเนื้อที่ประมาณ ๔ ไร่เศษ
- พ.ศ. ๒๕๒๒ สร้างห้องสุขา ขนาดกว้าง ๒.๕๐ เมตร ยาว ๘ เมตร และสร้างกำแพงวัดพิชโสภาราม ขนาดสูง ๒ เมตร ยาว ๒๘๗ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๒๓ สร้างกุฏิที่วัดพิชโสภาราม จำนวน ๑๗ หลัง แต่ละหลังขนาด ๒ เมตร ยาว ๓ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๒๕ สร้างอาคารเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมที่วัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๗ เมตร ยาว ๒๗ เมตร และสร้างถังเก็บน้ำฝน ขนาดกว้าง ๒ เมตร สูง ๓ เมตร ลักษณะทรงกลม จำนวน ๑๓ ถัง
- พ.ศ. ๒๕๒๖ สร้างอาคารเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมที่วัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๗ เมตร ยาว ๓๑ เมตร และสร้างถังเก็บน้ำฝน ขนาดกว้าง ๒ เมตร สูง ๓ เมตร ลักษณะทรงกลม จำนวน ๑๓ ถัง
- พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๐ ชักชวนพระภิกษุ สามเณร แม่ชี และชาวบ้านบริจาคโลหิตให้หน่วยกาชาดอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งละ ไม่น้อยกว่า ๖๐ ขวด ขวดละ ๓๐๐ ซีซี เป็นประจำทุกปี

- พ.ศ. ๒๕๒๗ สร้างอาคารเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมที่วัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๗ เมตร ยาว ๓๑ เมตร และสร้างกุฏิขนาดกว้าง ๒ เมตร ยาว ๓ เมตร จำนวน ๓๐ หลัง ขนาดกว้าง ๖ เมตร ยาว ๖ เมตร ประเภทยกพื้นสูง เป็นแบบ ๒ เมตร สูง ๓ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๒๘ สละที่ดินของวัด ปราน ๔ ไร่เศษ เพื่อสร้างสถานีอนามัยประจำตำบลแก้งเหนือ
- พ.ศ. ๒๕๒๙ ซื้อที่ดินเพื่อขยายเขตของวัดพิชโสภาราม เพิ่มออกไปอีก จำนวน ๓ ไร่ และสร้าง กุฏิ จำนวน ๓ หลัง ขนาดกว้าง ๔ เมตร ยาว ๔ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๓๐ สร้างถังเก็บน้ำฝนด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กที่วัดพิชโสภารามขนาดกว้าง ๑.๒๐ เมตร สูง ๓ เมตร จำนวน ๒ ถัง และประธานการสร้างถังน้ำขนาด ๑,๒๓๕ ลูกบาศก์เมตร เพื่อกักเก็บน้ำประปา ประจำหมู่บ้านเรืองอุดม และหมู่บ้านคำม่วง อีกจุดหนึ่ง ขนาดกว้าง ๒ เมตร ๑๔ เมตร และสร้างกำแพงแก้ว รอบอุโบสถวัดพิชโสภาราม ด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด สูง ๑.๒๐ เมตร ยาว ๑๖๘ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๓๑ สร้างกุฏิทรงไทยประยุกต์ชั้นเดียว ด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กหลังคามุงกระเบื้อง พื้นปูกระเบื้อง ขนาดกว้าง ๑๓ เมตร สูง ๑๒ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๓๓ ประธานสร้างอาคารเจียรไนในพลอยและเย็บผ้า จำนวน ๑ หลัง ที่วัดพิชโสภาราม ขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๒๗ ชูค เพื่อใช้ในการฝึกวิชาชีพแก่เยาวชน
- พ.ศ. ๒๕๓๕ สร้างกุฏิที่วัดพิชโสภาราม จำนวน ๕ หลัง แต่ละหลังมีขนาดกว้าง ๓ เมตร ยาว ๔ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๓๖ คิดตั้งฟ้าเพดานศาลาการเปรียญ ที่วัดพิชโสภาราม พื้นที่ขนาดกว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๓๐ เมตร สร้างด้วยวัสดุยิบซัมบอร์ดกันความร้อน และเจาะบ่อบาดาลน้ำตื้นให้แก่ โรงเรียนแก้งเหนือพิทยาคม
- พ.ศ. ๒๕๓๘ ปรับปรุงตกแต่งห้องปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานใหม่ ภายในเขตวัดพิชโสภาราม เช่น สร้างกุฏิเพิ่มเติม สร้างห้องน้ำห้องสุขา สร้างถังน้ำ สร้างหอถังน้ำ เจาะบ่อ บาดาล ขนาด ๔ นิ้ว ลึก ๔๐ เมตร คิดตั้งเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า เดินสายไฟ และตัด ถนนภายในใหม่ เป็นต้น

องค์ความรู้ที่สำคัญ

นอกจากการทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ดังกล่าวมาแล้ว พระบวรปริยัติวิยังให้หลักธรรมคำสอน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สามารถนำไปปฏิบัติได้ดั่งใจ เข้าใจง่าย ดังข้อความบางตอนว่า

...เกิดเป็นคนขอให้ทำตนเหมือนแผ่นดิน ซึ่งจะอยู่เป็นสุข ไม่เดือดร้อนแผ่นดินเป็นที่รองรับ ของสรรพสิ่ง และสรรพสิ่งที่มิอยู่ในโลกนี้ ก็ต้องอาศัยแผ่นดิน เป็นที่ตั้งอยู่ แผ่นดินเป็น ของไม่มีวิญญูณ จึงไม่มีความทุกข์ ความน้อยใจ ในการที่ตนเองเป็นที่รองรับสรรพสิ่ง ฉะนั้น ในตัวของเรานี้ก็เหมือนกัน ใจนี้เปรียบเหมือนแผ่นดิน อารมณ์ทั้งปวงเปรียบเหมือน สรรพสิ่ง อันอาศัยใจเป็นที่เกิด งามใจของเราไม่ยินดียินดีร้ายในสรรพอารมณ์แล้วใจเราก็ ย่อมเปรียบได้เหมือนแผ่นดิน เพราะเป็นปกติในสรรพอารมณ์แล้วใจเราก็ย่อมเปรียบได้ เหมือนแผ่นดิน เพราะเป็นปกติในสรรพอารมณ์เหมือนแผ่นดินเป็นปกติต่อสรรพสิ่ง ฉะนั้น... (พระมหาหอบ พุทธสโร, ๒๕๕๗ : ๕)

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๑๕ พระครูสัญญาบัตรชั้นตรี ที่พระครูวิศาลเกษมคณ

พ.ศ. ๒๕๕๗ พระราชาคณะชั้นสามัญที่พระบวรปริยัติวิธาน

พระบวรปริยัติวิธาน เป็นผู้เกิดมาเพื่อพระพุทธานุภาพอย่างแท้จริง นับตั้งแต่ท่านได้ อุทิศตนเข้ามาสู่ ร่มกาสาวพัสตร์ บรรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๕ ปี เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยศีลาจารวัตรอันงดงาม มีปฏิภาณ ที่น่าเลื่อมใสเป็นที่รักของพระภิกษุสามเณร ตลอดจนอุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนพระ ธรรมวินัย กระทั่งเรียนจบนักธรรมชั้นเอก เป็นครูสอนปริยัติธรรมมาโดยตลอด และเป็นพระภิกษุผู้สวดปาฏิ โมกข์ได้ ซึ่งใช้เวลาท่องจำเพียง ๑๒ วัน เท่านั้น

ด้วยปณิธานและความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะธำรงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง ได้ส่งลูกศิษย์ ไปศึกษาพระอภิธรรมและบาลี จนสำเร็จเป็นพระมหาอภิธรรมบัณฑิต ๒ รูป และเปรียญธรรม ๓ ประโยค อีก ๑ รูป แล้วให้กลับมาก่อสำนัก สอนพระอภิธรรมและบาลีพัฒนามาเป็นลำดับ จนมีพระภิกษุสามเณร สอบได้เปรียญธรรมตั้งแต่ ๓ ประโยคจนถึงเปรียญธรรม ๕ ประโยค หลายรูป

ส่วนวิปัสสนากรรมฐานนั้น ได้ฝึกฝนด้วยตนเองจนเข้าใจทั้งด้าน ปริยัติ ปฏิบัติและปฏิเวธ เปิดสอน ทั้งสมถกัมมัฏฐาน และวิปัสสนากัมมัฏฐาน ตั้งแต่ปี (พ.ศ. ๒๕๑๕) เป็นเวลา ๓๖ ปี มีพระภิกษุสามเณร ชิปะขาว แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา จากทั่วประเทศ ตลอดจนชาวต่างประเทศร่วมปฏิบัติธรรมจำนวนมาก กว่า ๑๐๕,๐๐๐ รูป/คน แล้ว

นอกจากนั้นยังเป็นผู้ดำเนินการเชิญชวนประชาชนทั่วไป ร่วมกันก่อสร้างศาสนวัตถุ เช่น อุโบสถ วิหาร ศาลา การเปรียญ เมรุเผาศพ และสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น ทำนบ ฝาย สร้างสะพาน ถนน โรงเรียน ไฟฟ้า บ่อบาดาล น้ำดื่ม เป็นด้วยคุณลักษณะดังกล่าว พระบวรปริยัติวิธาน (บุญเรือง สารโท) จึงเห็นควรได้รับการเคารพบูชา และยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็น “ปราชญ์” เมืองอุบลราชธานีอย่างแท้จริง

หนังสืออ้างอิง

พระมหาชอ พุทธสโร พิธีฉลองสัตตยาบัตร์ พัดยศ พระราชาคณะชั้นสามัญและงาน
ทำบุญอายุวันเฉลิมมงคลครบ ๖ รอบ ๗๒ ปี พระบวรปริยัติวิธาน (บุญเรือง สารโท)
เจ้าอาวาสวัดพิชโสภาราม รองเจ้าคณะอำเภอเขมราฐ ตำบลแก้งเหนือ อำเภอเขมราฐ
จังหวัดอุบลราชธานี. ม.ป.ท. , ๒๕๔๗

สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี